

Redactat de **NICU STEJEREL.**

Redacția **ARAD, Mikes Kelemen utca 8/10.**

Toate manuscriptele să se trimită la adresa aceasta.

Cucu la Șomcuta-mare.

Ținem cu sfânta dreptate
Urâm neagra strâmbătate!
Domnilor și fraților
Dragi alegătorilor!
După cei ce-au cuvântat
Fie-mî și mie ertat
A vă pune înainte
Niște bătrânești cuvinte
In fel de vers așezate
Cătră obște îndreptate
Mai ales cătră popor
De carte neștiutor
Rugându-l să le primească
Cu dragoste românească
Făcute după »scriptură«
Cerească învățătură.
Zice Lucaciu din Șișești:
Frate Vaida ce gîndești?
In acestea zile grele

Ești de gîndurile mele,
Cînd și omul cel din urmă
Dorește păstori la turmă.
Oameni cari să vorbească
Colo'n dieta ungurească.
Căci precum toți o știm bine
Ai luptat și tu ca mine
Și cu toți cu ceialalți
Naționali deputați
Pentru sfînta dreptate
De care mulți n'avem parte.
Acum iacă a sosit
Timpul cel de mulți dorit
Fariseii dați afară
Să nu mai facă ocară
In locul-lor să s'aleagă
Numai tot oameni de treabă.
De deputați să se pună
Oameni cu inimă bună

In suflet cu Dumnezeu
 Nu slujbași duhului rău.
 Sarcinele ce le poartă
 Biată țărănime toată
 Prin legi bune să se șteargă
 De pe toți în țara 'ntreagă
 Să se facă ușurare
 La sărac — ca la domn mare
 Căci Dumnezeu a lăsat
 La sărac ca la bogat
 Toți la fel, într'o măsură
 Să aibă de dus la gură».

Vaida răspunde așa
 Lui Lucaciu Măria Sa:
 »Bine zici iubite frate
 Tu grăești sfântă dreptate
 Noi tot acestea le-am spus
 Colo la dietă în sus.
 Dar domnii dela putere
 N'au gândit la mângăere
 Ba pe noi ne-au huduit
 Cum în gură le-au venit
 Numindu-ne »trădători«
 De neamuri »afățători«
 Dumnezeu să le ajute
 După faptele făcute.
 Coaliții au jucat
 Dar alții s'au ridicat
 Și după cum noi am spus
 De părere au ajuns
 Deputați noi să aleagă
 Colo la dietă să meargă
 Să mai spele biata țară
 Din alui Kossuth ocară.
 El ministru cât a fost
 S'a purtat destul de prost;
 Negrul conte Andrassy
 Iezuitul Apponyi

Și cu toți cu ceilalți
 Farisei coaliți
 Au făgăduit să facă
 Votul cel obștesc pe placă
 Dar ce au zis au mințit
 La nimic n'au împlinit,
 Regele s'a supărat
 Din miniștri a țipat
 Ei au rămas de minciună
 Țara e în voie bună
 Am scăpat de porodiță
 Și avem bună credință
 Că miniștri acești noi
 Nu vor fi ca Kossuth — boi
 Mai bine vor isprăvi
 Țara o vor cârmui
 Dar la cine cârmuesce
 Ajutor îi trebuiește.
 Tu iubite Vasilie
 Doctor în teologie
 Acestea le știi de bine
 Tocmai așa ca-și mine
 Eu însă — ca un bun sfat
 La popor le-am cuvântat
 In auzul tuturor
 Le grăiesc cătră popor,
 Cu toți să le audă
 La suflete să pătrundă
 Și toți să capete minte
 Cum am spus și mai nainte.
 Când se duc la votizare
 Să voteze fiecare
 Cu acei ce bine vreau
 Cum ești tu, cum suat și eu
 Dela corteși șarlatani
 Să nu mai primească bani
 Cum au făcut mai nainte
 Oamenii ușori de minte

Că s'au făcut vânzători
 Ca Iuda înșelători.
 Lucaciu răspunde așa
 Lui Vaida Măria Sa:
 »Iubite frate Voivod
 Tu dai sfat bun la norod
 Trebuie să pomienesc
 Că ai dar Dumnezeuesc
 Și inimă îngerească
 Dumnezeu să te trăiască
 Așa doresc să trăiesc
 Cum din suflet îți grăiesc:
 Acest popor brav și blând
 Mult rabdă, umblă flămând
 Năcăjit, cu greu trăiește
 Și puțin să veselește
 Dărilor se tot ridică
 Roada muncii e mai mică
 Limba noastră românească
 Mulți ar vrea s'o prăpădească
 Și așa pe întrecute
 Ne vin rele tot mai multe
 Plânge inima în mine
 Ba mă prinde și rușine
 Când văd cele întâmplare
 Cu poporul dela sate
 Cum mulți merg la votare
 Ca oile la junghiare.
 Mulți ascultă — nu li greață
 De cei ce mințesc în față
 Că cei dela cârmuire
 Ne scaldă în fericire
 Orbesc omul să nu vadă
 Minciuna lor să-o crează
 Cum a făcut o muere
 Bărbatului mângăere
 Zicând: »nu crede ce vezi
 Ci spusa mea să-o crezi

După ce trece votarea
 Toți rămân cu înșelarea
 Tot poporul să căiește
 Fapta lui o ispășește.
 Tu popor mult înșelat
 De multe rele mâncat
 Ai grije și te ferește
 De farisei te păzește
 Ei s'arată 'n piei de oaie
 Dar ca lupul te despoaie
 Scoală-te din amorțire
 Nu crede în amăgire
 Nu te vinde cu ocară
 Nu vota cu cei ce 'nșală
 Jură-te pe Dumnezeu
 Alege din neamul tău
 Dar nu oameni »moderați«
 Ci români adevărați
 De partid »național«
 In Bănat, Ardeal, chiar
 Cari cu suflet curat
 Să duc la al țării sfat.
 Muncitorii mult asudă
 Și trăesc cu mare trudă
 Mănâncă coaja uscată
 Cu lacrimi din ochi udată
 Precând alții carnea grasă
 Și pita albă pe masă.
 Sunt posesori — sfinte Doamne
 Au pământ mii de pogoane
 Săracii nici o brăzduță
 La o vacă ori căpruță
 Ea hainele de pe ei
 Ca la puii golizei
 Copilașii lor la vatră
 Mănâncă pâinea uscată
 Cine ar fi să nu crează
 Meargă prin sate și vază

Că-i așa să va convinge
 Inima în el va plânge
 Tu iubitul meu popor,
 Dacă ai în tine dor
 A scăpa de multe rele
 Ascultă vorbele mele:
 De streini te depărtează
 Cu naționali votează
 Că ei binele voiesc
 Dreptatea o sprijinesc
 Sunt Români cu simțiminte
 Cum au fost și mai nainte
 Ajutate-ar Dumnezeu
 Cum vreți toți și doresc eu
 Deci cu toții să votăm
 Naționali ridicăm
 Cine neamul nu-și iubește
 E pagubă că trăiește
 Acela mai bine moară
 Moarte crudă — cu ocară.
 In nemărginita fire
 Nu se afle nicăire
 Nici porcul cel râmătoriu
 Ca omul lingușitoriu
 Care pentru lăcomie
 Vinde neamul și moșie
 El nu bagă nici în seamă
 Că vinde tată și mamă
 Vinde sufletul din el
 Și să face un mișel.
 Acest fel de renegați
 Nici nu trebuie cruțați
 Batei-ar Dumnezeu sfântul
 Și nu i-ar răbda pământul.
 Noi din inimă să-i urâm
 Dintre noi să-i huiduim
 Cei cu inimă curată
 Să fim una la olaltă

Dumnezeu le vede toate
 Și la bine ne va scoate
 De vom fi într'o unire
 Vom ajunge mântuire
 Renegații toți vor plânge
 Și dreptatea va învinge
 Iar poporul mic și mare
 Va avea o sărbătoare
 Vom juca hora frumoasă
 Hora mândră veseloasă
 Sărutându-ne ca frați
 Blestemând pe renegați;
 In Brașov, Lăpuș, Șomcuta
 Vom juca cu toți bătuta
 Lumea toată să se mire
 De așa sfântă iubire
 Renegații toți pornească
 Colo'n țara Tăuțească,
 Și acolo să rămâie
 Intre noi să nu mai vie.
 Ei n'au fost buni nici odată
 Cât o ceapă degerată
 Au un suflet blăstămat
 Ca dracul împelițat
 Toți renegații din țară
 Să fac coadă de topoară
 Să-i urgisim de aici
 Ca pe niște priculici.
 Mult ar fi să mai grăiesc
 Toate să le tilcuiesc
 Dar și la un car de oale
 E destul o ghioagă mare
 Cine nu ține cu noi
 Ducă-să între strigoi
 Meargă cumpere o funie
 Cu care să se zugrume
 Ca Iuda cel lăcomos
 Vânzătorul lui Christos.

In sfârșit vă mulțumesc
 Tot binele vă doresc
 Pentru că m'ați ascultat
 Până ce am cuvântat.
 Cred că n'am hulit pe nime
 Am spus ce gândesc că-i bine
 Adevărul cine spune
 Face lucruri foarte bune.
 Dare-ar Dumnezeu să piară
 Tot ce-i rău în asta țară
 Numai bine să rămâie
 O doresc eu

POP ILIE.

Am zis, — mi-am ușurat inima, și vă
 mulțumesc pentru ascultare

Cine are urechi de auzit să audă!!
 Șomcuta-mare, 28 Martie 1910.

Ciobanul.

Monolog comic — cu cântece.
 (Până a nu eși pe scenă — cântă).

Măi ciobane dela oi,
 Măi ciobane, măi!

Tu n'ai frică nici nevoi,
 Măi ciobane, măi!

Tu dormi pe paturi de flori,
 Măi ciobane, măi!

De cu seara până'n zori,
 Măi ciobane, măi!

Când revarsă zorile,
 Măi ciobane, măi!

Tu atunci scoți oile,
 Măi ciobane, măi!

(Vorbește).

Bună seară, să vă dea Dumnezeu,
 boieri și cocoane!

Iată-mă, am venit și eu să vă întreb
 de sănătate și să văz, că ce mai faceți

și D-voastră pe aici prin nădușițele las-
 tea de orașe. — Și să vă spun, că sus
 la munte, în aerul curat al văzduhului,
 traiul e mult mai dulce, mult mai fe-
 ricitor!

Acolo, omul e treaz ca paserea, li-
 ber ca gândul, sănătos ca bradul, sprin-
 ten ca cerbul — și-i scutit de năcazu-
 rile și păcatele lumii acesteia!

Priviți la mine, și vedeți, că sunt ru-
 men la față ca cirașa dela Rosalii, și
 ca frăguța ori căpșunele de sub tufă,
 ce par că'ți face cu ochiul!

Priviți ici, la față, obraz de bujor,
 par că să-l tai cu'n fir de iarbă!

De tare? Las' pe mine! Mă pun la
 trântea și cu leul codrilor!

Priviți ici, la brațe de Român!

De ar ști vorbi ursoiul al mare, mă-
 tăhala de sub »Stânca Craiului«, v'ar
 spune de câte ori a simțit loviturile to-
 iagului meu, măsurate pe spinarea lui
 de aceste brațe!...

Așa zău, boieri și cocoane! În munți
 e viață, în munți e patrie liberă, cum
 zice și cântecul:

»Cine vrea să aibă țară,
 Mă urmeze 'n munți afară!«

Așa și eu: în munți m'am născut, în
 munți, am văzut soarele; o căprioară
 m'a nutrit cu laptele ei, cucul și privi-
 ghitorile mă adormiau cu glasul lor
 fermecător.

În munți am crescut, pentru aceea
 mă și numesc cu mândrie: »Puiul mun-
 ților«. Munții sunt lăcașul meu, pajis-
 tea verde culcușul meu, »Bălan« și »Năz-
 drăvan« tovarășii mei credincioși, iar

turmulița de oi îmi este averea mea cea mai dragă!ășă!

Am însă și dușmani: Lupu... lupu... sireacul de el, mi-e dușman de moarte. Eu însă nici habar nu am de el: că doar măciuca asta de ce treabă e? Nu pentru cojocul lui?

Când fac odată așa (învârte bătul în aer), și fluer una, (flueră în degete) apoi vine Bălan și Năzdrăvan, cari sunt mai vrednici de slujba lor de cât plăieșii lui Burdea din Bănat; și ai mei mai iute prind tâlharul decât jandarmii, cari un an de zile caută — după hoț de — găște! (Râde.) Așa zău, boieri și boerițe, săruta-va-ș în gu... (Se lovește cu palma peste gură și zice):

»Pune Doamne pază gurii mele!«...

Ori cum să vi-o zic, că să vi-o nimeresc mai bine la inimă, că zău, n'aș schimba cu craiul lumii!

Că turma mi-e sănătoasă și grasă. O scot dimineața la pășune, și o las apoi în grijă lui »Bălan et Comp.«, A parte: (Așa am văzut scris la un jidan pe boltă). Iar eu mă pun la umbra stejarului și mă dragostesc în pace cu Ilinca lui Bujor. Nu i-ați auzit de veste? N'o cunoașteți? Pe Ilinca cea oacheșă și cu sprânceana lată!...

Zău, n'o cunoașteți? (zâmbind) dară nu — ci numai vă faceți... Că munte cu munte o cunoaște, fie-care firicel de iarbă i-se închină și e soră bună cu toate păsările cântătoare!

Doamne! Ce mai pui de față: s'o sorbi cu lingura și să nu te mai satri! Așa zău! Păcat că n'o cunoașteți!

Când m'a rănit ici, (arată la inimă) eram p'aci — p'aci să părăsesc pentru ea: și munții, și turma, și câni... Să mă despart de toate și să vin aici la oraș, D-voastră... Să mă îmbrac și eu în haine strâmte și să mă înțepenesc și eu la grumazi, cum am văzut adineori p'aci pe la Dv. pe niște domnișori cu oale negre în cap.

Era să mă ea dracu de răs! Ilinca mi zicea să tac, că la oraș așa-i modia! Să le fie de bine!

Dar m'a ferit Dumnezeu de-o pacoste ca asta!

A venit Ilinca la munte și acum nimic nu ne mai tulbură pacea și traiul nostru!

(Va urma).

Ficiorul și surdul.

Ficiorul: Aveți multe vaci, moșule?

Surdul: Eu numai o fată mai am.

Hora țărănilor.

[Din jurul Vașcoului.]

Mă dusei în Dumbrăviță,
 După-un fir de romoniță.
 Romoniță nu aflai,
 Dar aflai o fetișcuță
 Și-o luai de mânecuță —
 Da'mi păru că-i prea micuță.
 Lăsați mica să mai crească.
 Mă dusei a doaua oară,
 Aflai mica mărișoară,
 Și-o lăsați p'a treia oară!
 Când mersei a treia dată:
 Mica era măritată!
 Luai sabia s'o tai,
 Ea'mi șopti cu dulce grai,
 S'o mai las, și să n'o tai:
 — «C'așai rândul fetelor,
 Ca florile pomilor,
 Până ce sunt tinerele
 Stau pe ramuri frumusele,
 Iar dacă îmbătrânesc,

Pică jos și putrezesc.
 Și noi dacă 'nbătrânim
 Nimărui nu-i trebuie!

Să trăiesc ca fiara'n munte,
 N'aș lua fată cu sute,
 Ca sutele trec în dar —
 Eu trăiesc cu mult amar!

Io luai una c'o sută,
 Nici-ii oarbă, nici-ii mută,
 Nici cu coarne, da nici sută:
 Tocmai cumu-i mai urâtă.

Am o vacă și doi junci
 Și casa plină de prunci,
 Pruncii-s goi, golași ca napii
 Săr prin casă, cum săr țapii,
 Ca țapii ne'mpedecați
 De mălai nesăturaji!

V. Sala.

Cântece din cătănie.

Foaie verde din livezi
 Scoală maică să mă vezi,
 Cât sunt eu de năcăjit
 Până stau p'accest pământ.
 De când știu că mamă n'am,
 Nici iubire nu mai am.
 Căci am tată și am frați
 Numai ei nu-s îndurați,
 Nici o carte a-mi scria,
 Dar încă să'mi dea ceva.
 Eu nu cer nimic să'mi dea
 Numai chiar o cărticea
 Să'mi mai stămpăr inima.

Frunză verde iarbă rară
 Ce zile de primăvară
 Le petrec șezând p'afară.
 Șed afară și privesc
 La codrii cum înfrunzesc....
 Stau, mă uit și socotesc
 Cât mai am să cătănesc.

Frunză verde de urzică
 Rândunea pasere mică
 Vin' să-ți dau o cărticică
 S'o duci la frați și surori
 Să le spui adevărat
 Cât sunt eu de 'nstreinat.

Foaie verde de mohor
 Cântă Cucu la izvor
 De jalea cătanelor.
 El cântă și veselește

Știind c'aici nu udește*)
 Că de-ar ști c'ar remânea
 Mai cu jale ar cânta,
 Să-l jălească lumea toată,
 C'a fost și el cuc odată.

*) remână.

A apărut ȚERANII

de scriitorul rus **Anton Cehov**, în românește
 de **Dr. L. P. Dan**. — Un drăgălaș volum
 :: :: de 80 pagini. — Prețul **50** bani. :: ::

Scrierea aceasta a celebrului nuvelist rus,
 apare pertru prima oară în limba română. Ea
 cuprinde pagini duiioase, pline de o înțelegă-
 toare simpatie pentru viața poporului dela țară,
 din uriașă Rusie.

Țeranul rus, cu multele sale năcazuri, cu mizeria
 lui mare, cu șicanele ce le îndură din partea sur-
 tucarului administrație moscovite, m u j i c u l rus,
 care știe numai de muncă, beție, foame, lacrimi,
 boli și moarte — e zugrăvit cu simțire și cu o
 superbă cumpătare artistică, de acest realist de
 forță al Rusiei, Anton Cehov.

Povestirea „Țăranii“ tradusă cu îngrijire, e
 urmată în broșura aceasta de o foarte reușită
 schiță: „Oh! Pasagerii ăștia!“ o scenă admi-
 rabilă prinsă din viața de toate zilele, în care
 acelaș scriitor se arată ca un excelent umorist.

Cititorii cari doresc să-și procure această lu-
 crare literară pot trimite costul volumului,
 în mărci postale pe adresa traducătorului: **Dr.
 L. P. Dan**. Redacția „Luptei“ — și-l vor primi
 cu posta următoare.